

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

XXVI. (XXIII.) évfolyam, 17. (343.) szám, 2022. szeptember 1.

Ez lesz 2022 szeptemberében

* Az ukrán parlament 90 nappal, november 21-ig meghosszabbította a hadiállapotot. Emellett a parlament támogatta az általános mozgósítás időtartamának meghosszabbítását is.

2022. szeptember 1. A tanévkezdés hagyományos napja.

* Tanszercsomaggal segíti a rászorulókat a Magyar Református Szeretetszolgálat, többek között Kárpátalján 100 általános iskolás tanévkezdését könnyíti meg ezáltal. Az adományt Beregszászon adják majd át.

* Ukrajnában az oktatási intézmények körülbelül fele van felszerelve megfelelő óvóhellyel – közölte az ukrinform.ua **Andrij Vitrenko**, az oktatási és tudományos miniszter első helyettesének nyilatkozatára hivatkozva. Vitrenko emlékeztetett arra, hogy az új tanév szeptember 1-jén kezdődik, de többformátumú oktatás lesz. A megszállt területeken és a kritikus veszélynek kitett országrészekén online formában zajlik majd az oktatás a biztonság érdekében. Azokon a helyeken, ahol az intézmények megfelelő menedékhelyet készítettek elő az oktatásban résztvevő személyek számára, offline módon, vagyis jelenléti oktatással kezdődik a tanév.

* Szeptember 1-jéig 5000 oktatási intézmény menedékhelyén biztosítanak internetkapcsolatot.

* Kárpátalján több mint félezer oktatási intézmény áll készen a jelenléti oktatásra. A hírt az Urjadovij portál állami honlap tette közzé.

* A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán jelenléti oktatással kezdődik a 2022/2023-as tanév. Az oktatási intézményeket ellenőrző állami bizottság megfelelőnek találta a főiskolán és az alintézményeiben kialakított óvóhelyeket.

2022. szeptember 1. A második világháború kitörésének emléknapja.

* Programok a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE) szervezésében:

2022. szeptember 2–4. Családi nap az Országházban. A Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége Családi napot szervez az Országházban szeptember 3-án. Erre várja szeretettel a kárpátaljai családokat is, összesen 100 főt. Az Országház látogatás mellett remek programok várják a családokat a hétvége során: cirkuszi előadás, látogatás a Puskás Arénába, Magyar Zene Háza, Néprajzi Múzeum, városnézés. A program felelőse Pápai Brigitta.

2022. szeptember 2–4. Kamasz vetélkedő – élő döntő. A kétfordulós online vetélkedő után sor kerül az élő döntőre, ahol az egyesület fiataljai személyesen is megmérettethetnek. Helyszín: Vadvolgy Panzió (Nagybereznai járás, Viska falu, 283.). A program felelőse Túri László és Túri Ágnes

2022. szeptember 3. Sportnap. A tavaszi sportnap nagy sikerére való tekintettel a KMNE újra megszervezi a családi sportnapot. Kicsik és nagyok számára is élvezhető programokkal készülnek. Helyszín: a Pásztor Ferenc Közösségi és Zarándokház udvara. Regisztráció: 12:30. A program felelőse Pisták Enikő.

2022. szeptember 4. Nagyszülők napja. Családjaink mindennapjait legtöbbünknek nehéz elképzelni a nagyszülők áldozatos támogatása, segítsége nélkül. Ezért szeretnénk nekik kedveskedni egy olyan programmal, ami kikapcsolódást, feltöltődést biztosít számukra. A tavalyi évhez hasonlóan idén is szeretnénk megünnepelni a nagyszülőket a Nagyszülők Nemzetközi Napján. Helyszín: a beregszászi Pacsirta Termálfürdő. Időpont: 11:30. A program felelőse Tóth Jolán.

2022. szeptember 14. A keresztény egység napja.

2022. szeptember 16. 65 éves lesz **Horváth Sándor** (Beregszász, 1957) író, költő, a *Kárpáti Igaz Szó* főszerkesztője.

2022. szeptember 19. 125 évvel ezelőtt, 1897. szeptember 19-én Farkaslakán Tamás János néven megszületett **Tamási Áron** († Budapest, 1966. május 26.) Kossuth-díjas székely magyar író.

2022. szeptember 25. 365 éve született **Thököly Imre gróf** (Késmárk, 1657 – Nikodémia, 1705) felső-Magyarország és Erdély fejedelme.

2022. szeptember 27. 250 évvel ezelőtt, 1772. szeptember 27-én Sümegen megszületett **Kisfaludy Sándor** († Sümeg, 1844. október 28.) magyar költő, császári katonatiszt. A Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti és a Kisfaludy Társaság rendes tagja, Kisfaludy Károly bátyja.

2022. szeptember 21. A magyar dráma ünnepe.

2022. szeptember 30. A magyar népmese napja.

VENDÉGSÉGBEN

2022. szeptember 1–5. Berekfürdői Körmendi Lajos Írótábor.

2022. szeptember 2–4. A Kárpátaljai Szövetség ez évben is meghívja tagjait és vendégeit a kárpátaljaiak hagyományos balatonföldvári találkozójára. A Kárpátaljáról utazók részére ingyenes autóbust biztosítanak beregszászi indulással.

2022. szeptember 8. A kanadai II. Rákóczi Ferenc Alapítvány budapesti találkozója.

2022. szeptember 14–19. Baltikumi emlékút a szovjet táborokba elhurcolt rabok nyomában a pécsi Német Kör szervezésében.

2022. szeptember 21–23. Badacsonyan rendezik meg az Anyanyelvápolók Szövetsége és a Magyar Napló Kiadó szervezésében sorra kerülő *Határtalan magyar irodalom – 4* konferenciát.

FELHÍVÁSOK, KÖZLEMÉNYEK

* A *Szitakötő* gyerekfolyóirat alkotói pályázatot hirdet *Fájdalomcsillapító* címmel. Terjedelmi határok: vers: 16 soros; mese: 2800 leütés szóközzel együtt; cikk: 3200 leütés szóközzel együtt. A

műveket elektronikus úton lehet feltölteni: <https://palyazat.ligetmuhely.com>. A szerkesztőség által kiválasztott művek megjelennek a *Szítakötő* folyóiratban, és az országos oktatási program segédanyagaként sok ezer hazai és határon túli diákhoz és pedagógushoz jutnak el. A sikeres pályázók szerzői honoráriumot és további publikálási lehetőséget kapnak. Beküldési határidő: 2022. szeptember 5. Forrás: pafi.hu

* **Első lépés szociális program.** A Pro Agricultura Carpatika Kárpátaljai Megyei Jótékonyági Alapítvány újból várja a kiskorú gyereket vagy gyerekeket nevelő kárpátaljai magyar családok jelentkezését az *Első lépés* szociális programban való részvételre. Célja: életképes családi gazdaságok létrehozásának és beindításának segítése.

A pályázathoz szükséges dokumentumok: a családi összetételről szóló igazolás; személyi igazolvány és identifikációs kód másolata, jól látható minőségben; az óvoda vagy tanköteles korú gyerekek esetén igazolás a tanintézményben való tanulásról; kérelem, benne rövid indoklás arról, hogy miért szeretnének részt venni a programban; gazdálkodási terv.

A szükséges űrlapok letölthetők a [facebook oldalról](#) vagy itt:

[KérelemLetöltés](#)

[Gazdálkodási tervLetöltés](#)

A program részleteiről részletes tájékoztatást kaphatnak az Alapítvány irodájában (Beregszász, Timoscuk Mihály utca 6.), tel.: 0959131021, 0673124295 Nagydobronyban Hidi Lászlónál, tel.: 067312435

Falugazdászainknál: Gál István, tel.: 0961700744; Molnár Ádám, tel.: 0673136258; Tihor-Sárközi Mónika, tel.: 0673136398; Nagy Csaba, tel: 0676567679; Nadimova Erzsébet, tel: 0678850482.

A pályázat benyújtható: 2022. augusztus 1-jétől szeptember 9-ig. A programot a [Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.](#) támogatja.

* **Kézilabda tehetséggondozás.** A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával és a Magyar Kézilabda Szövetség Sportakadémiai Központjával együttműködve a 2022/2023-as tanévben szélesíteni szeretné tevékenységét, így a 15 „GENIUS” Tehetségpont mellett Kézilabda Tehetségpontokat hoz létre. Ennek célja a kézilabdasporthoz népszerűsítése Kárpátalja iskoláiban, a tehetséges ifjú 8–17 év közötti kézilabdázók felkutatása, versenyképességük biztosítása.

Jelentkezni kizárólag elektronikus úton lehet 2022. augusztus 25. és 2022. szeptember 18. között az alábbi linke kattintva: <https://forms.gle/LuQsfQgtnvf9agcW9> .

Részletes információt a „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány munkatársaitól kaphatnak munkanapokon 8:00–16:00 óra között az alábbi e-mail-címen: kezilabdasporth.genius@gmail.com.

* A „Szól a Fülemüle!” – VIII. Kárpátaljai népzenei és néptánc tehetségkutató 2022. október 1-én valósul meg, amelyre [IDE](#) kattintva még lehet jelentkezni. A program a magyar kormány, miniszterelnökség Nemzeti Tehetség Program támogatásával a *Fókuszban a tehetség a klasszikus- és népzene terén* program keretein belül valósul meg.

* A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával együttműködve 2022. november 11-re meghirdeti a XIX. Főiskolai Magyar Kutatók Konferenciáját. A konferenciára fiatal, 35 évnél nem idősebb alap diplomával már rendelkező, de tudományos fokozattal még nem rendelkező kárpátaljai magyar kutatók jelentkezését várjuk. Nevezési határidő: 2022. október 4. (hétfő) 14.00 óráig. Postacím: „GENIUS” Jótékonyági

Alapítvány, 90202 Beregszász, Kossuth tér 6. Részletes tájékoztatást a +380-31-41-4-29-76 (149-es mellék) telefonszámon és a geniusja2019@gmail.com e-mail címen kaphatnak.

Könyvespolc – 2021–2022

Az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális-humán tudományi folyóirat 2002–2022 között megjelent számai itt tekinthetők meg:

<http://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt>

<https://epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=595>

Megjelent a folyóirat 2022. évi 1., 2., 3. lapszáma.

Kárpátaljai magyar könyvek

(Sorozatszerkesztő és felelős kiadó: **Dupka György**)

MEGJELENT

Dupka György, Fuchs Andrea: *30 év a Kárpátaljai magyar könyvkiadás szolgálatában. Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat bibliográfiája (1992-2022).* Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2022.

https://kmmi.org.ua/uploads/attachments/books/books-pdf/2022/intermix_katalogus.pdf

Bartha Gusztáv. *Kiút.* Kisregény (Felelős szerkesztő: Marcsák Gergely). Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2022.

Tárolt változat: <https://mek.oszk.hu/22900/22951/>;

<https://kmmi.org.ua/konyvtar/konyvek/reszletes/kiut>

Ortutay Mária. *Múltunk és jelenünk „lámpás emberei”.* Interjúk, visszaemlékezések, önéletrajzi írások. (Felelős szerkesztő: Szemere Judit). Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2022.

Tárolt változat: <http://mek.oszk.hu/22900/22946/>;

<https://kmmi.org.ua/konyvtar/konyvek/reszletes/multunk-es-jelenunk-lampas-emberei>

ELŐKÉSZÜLETBEN

A GULÁG-GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma Kárpátalján, 2021. Nemzetközi emlékkonferencia, Beregszász, 2021. november 18. A Szolyvai Emlékpark Évkönyve. Összeállította, a jegyzeteket írta: **dr. Dupka György.** Lektorálta: **dr. Zubánics László.** Felelős szerkesztő: **dr. Zékány Krisztina.** Szolyvai Emlékpark–MÉKK, Ungvár–Budapest, 2022.

Hasznos kulturális, irodalmi, művészeti, tudományos információk

- Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (ezen belül: *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális kéthavi folyóirat és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat tárolt változata): <https://kmmi.org.ua/>
- Kovács Vilmos Irodalmi Társaság: <http://kvit.hu>
- RIT, Kárpátalja Magyar Képzőművészek és Iparművészek Révész Imre Társasága: <https://reveszimretarsasag.hu/>
- Kárpátaljai Credo verséneklő Együttes. Kárpátaljai magyar zene Kárpátaljáról (lemezek): <http://credo.def.hu/Hazunktajilemezek.htm>
- Szolyvai Emlékpark: <https://szolyvaipark.org/>
- Kárpátaljai Tudományos Adatbank: <https://karpataljaiadatbank.com/>
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola: www.kmf.uz.ua
- Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács: <http://kmat.uz.ua>

Hasznos média linkek

<http://www.karpatalja.ma>

<https://www.karpatinfo.net>

<http://karpataljalap.net>

<http://kiszo.net>

Karp.in.ua

Dokumentumfilmek

(A YouTube-on elérhető népszerű dokumentumfilmek)

* ***Kárpátaljai tragédia***. Rendező: Hajduk Márta.

<https://www.youtube.com/watch?v=hge17S3IEeE>

* ***Látótér – Nyelvháború Kárpátalján***

<https://www.youtube.com/watch?v=OMViNQmz5a4>

* ***Kárpátalja***

<https://www.youtube.com/watch?v=XycFjziEQgY>

* ***Szerelmes földrajz. Kárpátalja***. Vári Fábrián László költő, tanár beszél szülőföldjéről.

<https://www.youtube.com/watch?v=uUZqs3nOhRU>

* "ЦІНА ЖИТТЯ НА ЗЕМЛІ ЖИВИХ" фільм-реквієм/Az élet értéke az élő földön film-rekviem, I. rész. Перша частина відеопроєкту: Трилогія «Закарпатські угорці і німці: інтернування та депортаційні процеси 1944–1955 рр.». A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=1IbWRIODDY0&list=LLHHlqP_5FDFpREps38a4MCA&index=3

* "Щоб не плакало небо над Україною" (Hogy ne sírjon az ég Ukrajna felett), 2015 p. "Damit der Himmel über der Ukraine nicht weint". Okszana Golovcsuk film-rekviemje, II. rész (ukrán–orosz nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

https://www.youtube.com/watch?v=D3g276LcjUI&feature=share&fbclid=IwAR3L3VYRSjMYOylrwvxnwio0rpbkOnkAWg_RECbOjs7gD001PwirqQOF0jU

* Намальована війна, 2015. Namaliovana viyna (Megfestett háború), 2015. Drawing War, 2014. Okszana Golovcsuk film-rekviemje, III. rész (ukrán–orosz nyelven). A kárpátaljai magyarok és németek internálásának és deportálásának folyamatáról 1944–1955 között.

<https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA>

https://www.youtube.com/watch?v=bG0KI0c6ZDA&list=LLHHlqP_5FDFpREps38a4MCA&index=1

Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma,

www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua